

ROZWIJANIE SPRAWNOŚCI SŁUCHANIA Z WYKORZYSTANIEM MATERIAŁÓW AUTENTYCZNYCH NA PRZYKŁADZIE FILMU *GROUNDHOG DAY*

Wstęp

Słuchanie ze zrozumieniem (ang. *listening comprehension*) jest jedną z niezwykle istotnych umiejętności zdobywanych podczas nauki języka obcego. Jest ona kluczowa z punktu widzenia komunikacji w różnych sytuacjach życia codziennego, towarzyskich oraz zawodowych. Jest też niezbędna w sytuacjach wyjątkowych, kiedy to zrozumienie kierowanego do nas komunikatu decyduje o naszym zdrowiu, a nawet życiu, o czym autorka sama przekonała się podczas jednego z wyjazdów zagranicznych w czasie studiów. Niezrozumienie lub nieprawidłowe zrozumienie komunikatu może prowadzić do fatalnych w skutkach następstw.

Opanowanie sprawności słuchania często stanowi dużą trudność, gdyż zależy od wielu czynników, takich jak indywidualne predyspozycje, znajomość słownictwa i frazeologii użytych w komunikacji, umiejętność odczytywania sensu wypowiedzi mówionej w kontekście, wiedza dotycząca wymowy wyrazów oraz zjawisk fonetycznych, takich jak łączenie (ang. *linking*), czy wreszcie od „osłuchania się” z różnymi odmianami języka obcego, dialektami i idiolektami. Niewątpliwie pomocne jest również „oswojenie się” z różnymi rodzajami tekstów mówionych. Osoby uczące się języka obcego, które słuchają szerokiego wachlarza materiałów mówionych z udziałem różnych mówców, z czasem osiągają lepsze wyniki w rozumieniu treści mówionych niż osoby pracujące na mniej zróżnicowanym materiale. Dlatego też w doborze materiałów służących rozwijaniu sprawności słuchania, zarówno w wypadku kursów ogólnych, jak i specjalistycznych, warto zwrócić uwagę na to, aby były one nie tylko dostosowane do poziomu i tematyki kursu, ale także zróżnicowane pod względem mówców, rodzaju i tempa wypowiedzi. Do tego

celu można z powodzeniem wykorzystać audycje radiowe, programy telewizyjne, materiały zamieszczane na przykład na YouTube oraz filmy¹. Nieocenioną pomoc w tym zakresie stanowią dla nauczycieli języków obcych zasoby internetowe.

Należy podkreślić, że chociaż zrozumienie części dialogów w wielu filmach może sprawiać duże trudności, to jednak warto wprowadzać elementy tego środka przekazu w nauce umiejętności słuchania. Znaczna część filmów zawiera kolokwializmy oraz umiejscowione w kontekście zwroty i wyrażenia przydatne w sytuacjach życia codziennego. Innymi wymiernymi korzyściami płynącymi z wykorzystania filmów na lekcjach języka angielskiego są utrwalenie i poszerzenie zasobu słownictwa oraz – w wypadku filmów osadzonych w realiach brytyjskich/amerykańskich – poszerzenie wiedzy dotyczącej elementów kulturowych. Elementy takie zawarte są również w filmie będącym przedmiotem niniejszego opracowania. Co istotne, oglądanie materiału filmowego sprzyja większemu zaangażowaniu emocjonalnemu uczących się, a tym samym lepszemu i bardziej naturalnemu przyswajaniu słownictwa i frazeologii.

Wskazać trzeba, że wokół filmu (lub jego fragmentu) warto zbudować całą lekcję. Przykładem takiego podejścia do wykorzystania filmów są zaprezentowane w dalszej części opracowania materiały, składające się na cykl dwóch zajęć w wymiarze 90 minut każde, przygotowane na podstawie filmu *Groundhog Day*². Autorka opracowała zadania, które można zaproponować na poszczególnych etapach lekcji. Przy wprowadzaniu w tematykę filmu będą to między innymi wyjaśnienie znaczenia słowa *groundhog*, przewidywania dotyczące tematyki filmu oparte na materiale ilustracyjnym³ czy też wprowadzenie trudnego słownictwa, które pojawi się w oglądanym fragmencie filmu. Zadania rozwijające umiejętność słuchania obejmują różnorodne ćwiczenia związane z treścią wysłuchanego fragmentu, na przykład porządkowanie wydarzeń według kolejności, w jakiej pojawiły się w filmie, zadania typu prawda/fałsz, zadania wielokrotnego wyboru, pytania otwarte do treści obejrzanego fragmentu. Ponadto w materiale zawarto zadania utrwalające słownictwo, na przykład krzyżówka, dopasowywanie słów do definicji, oraz rozwijające sprawność mówienia, na przykład dyskusja na podstawie pytań związanych z tematyką filmu. Uwzględnione zostały również elementy kulturowe, które dają pole do dyskusji w parach i na forum klasy. Autorka przygotowała także ćwiczenia podnoszące świadomość uczących się w zakresie różnic w pisowni i leksyce między odmianą brytyjską i amerykańską języka angielskiego. Zaznaczyć należy, że materiał filmowy może również posłużyć

¹ Na temat wykorzystania filmów do rozwijania umiejętności słuchania zob. m.in.: Safran, 2015: 169–173; Amalia, Kusri, Ramadhani, 2019: 119–132; Albiladi, Abdeen, Lincoln, 2018: 1567–1574.

² Więcej informacji na temat filmu zob. [https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_(film)) [dostęp: 10 lipca 2021].

³ Alternatywą może być tutaj wymienienie przez uczestników zajęć rodzajów filmów i ich scharakteryzowanie lub dyskusja na temat ulubionych filmów przeprowadzana w parach bądź na forum całej grupy.

do szerszej dyskusji na temat przesłania filmu, bohaterów, ich postaw życiowych oraz wartości, którymi się kierują.

W dalszej części opracowania przedstawiono materiały praktyczne przygotowane na podstawie wyżej wymienionego filmu. Poprzedzono je informacjami dotyczącymi lekcji oraz zaopatrzone w klucz znajdujący się na końcu artykułu. Zastrzec należy, że materiały można modyfikować tak, aby jak najlepiej posłużyły uczestnikom zajęć.

Podstawowe informacje dotyczące lekcji

Poziom zaawansowania

B1+/B2

Czas trwania

Dwie jednostki lekcyjne, każda o długości 90 minut. W zależności od tempa pracy poszczególne jednostki mogą zająć nieco więcej czasu. Wówczas ćwiczenia związane ze słownictwem, na przykład dwa ostatnie ćwiczenia lekcji pierwszej oraz krzyżówkę znajdującą się w lekcji drugiej, można zadać do wykonania jako pracę domową.

Cele dydaktyczne

Przygotowane materiały umożliwiają rozwijanie sprawności językowych ze szczególnym uwzględnieniem słuchania ze zrozumieniem oraz mówienia, jak również poszerzanie zasobu słownictwa, w tym zwrotów używanych w języku potocznym. Służą też pogłębieniu wiedzy na temat różnic między odmianami brytyjską i amerykańską w zakresie leksyki i pisowni oraz zaznajomieniu uczących się z elementami kultury krajów anglojęzycznych.

Materiały

LESSON 1

(Based on the first part of the film, from the beginning until minute 55, i.e. the second chase by the police)

I. Answer the questions.

1. What does the word *groundhog* mean?

2. Look at the movie poster⁴. Try to guess what the film is going to be about. Discuss your ideas in pairs.
3. What is the link between the people in the movie poster and the groundhog?

II. Match the words and expressions with their definitions. Look at the words given and find the informal ones. Use a dictionary if necessary.

altitude, moron, blizzard, moisture, precipitation, chitchat, opportunity, crap, celebrity

1. a stupid person
2. fall of rain, snow, annual amount of this
3. light, informal conversation
4. favourable time or chance
5. violent and heavy snowstorm
6. bad, worthless, unpleasant
7. a famous person
8. condensed vapour on a surface
9. height above the sea level

III. Look at the definitions in exercise II and try to find two words with British spellings. Do you know other words with different spellings in British and American English?

IV. Watch the film and put the events in the correct order.

1. Phil goes to Gobblers Knob to make a report for TV.
2. Mr Connors meets Ned Ryerson.
3. Mr Connors meets Rita.
4. Phil is taken out of its cage.
5. Phil talks to some guys while others are playing bowls.

V. Decide whether the sentences are *True* or *False*.

1. Phil went to a prom with Nancy.
2. Phil steals a bag full of money from a lorry.
3. Rita doesn't like white chocolate.
4. Rita only wants a career and she is not interested in having children.
5. Rita studied 11th century poetry.
6. A boy throws snowballs at Rita.
7. Rita and Phil dance together during the ball.

⁴ Zob. [https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_\(film\)#/media/File:Groundhog_Day_\(movie_poster\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_(film)#/media/File:Groundhog_Day_(movie_poster).jpg) [dostęp: 10 lipca 2021].

8. Rita likes Phil's room.

VI. Answer the following questions.

1. What are the names of the two main characters?
2. What is Mr Connors' job? Does he like it?
3. Why is Groundhog Day a famous festivity?
4. Who is Ned Ryerson? What's his job?
5. Do Larry and Rita like Mr Connors? Why?
6. What happens to Mr Connors in Punxsutawney?

VII. Answer the questions in pairs. Then share your ideas in class.

1. What is Groundhog Day? Why is it celebrated?
2. Do Polish people draw any conclusions about the weather judging by the behaviour of animals? What is it like in other countries?
3. What is your attitude towards such customs, superstitions?

Vocabulary practice⁵

VIII. Match the words with the definitions. Then try to find a word, which belongs to American English. Do you know its British English equivalent? Do you know any other American English words, which have their equivalents in British English?

fake, gust, assassin, swerve, lung, prom, bark, doughnut, diaper, pitiful, quarter, spoil

1. change direction suddenly
2. a breathing organ in the chest of man or other animals
3. a graduation ball; it takes place just before you leave school
4. sudden, violent rush of wind
5. the cry made by dogs and foxes
6. a change, petty cash, ¼ dollar
7. sweetened dough cooked in deep fat, in the shape of a ring or a ball
8. a napkin for a baby
9. killer
10. not real, false
11. make useless, break down
12. feeling pity, compassionate

IX. Fill in the sentences with the words from the previous exercise. Change the form where necessary. There are more words than necessary.

⁵ Zadania VIII i IX można również zadać jako pracę domową.

1. The car to avoid knocking the boy down.
2. Her father is dying of cancer.
3. The wind was blowing in
4. His is worse than his bite.
5. Don't your appetite by eating sweets just before dinner.
6. The baby is crying. I think you should change her
7. A good man gave a beggar a few
8. By looking at her face one could tell she wasn't really happy. Her enthusiasm was
9. Don't eat so many or you'll become fat.

LESSON 2

(Based on the second part of the film from minute 55 till the end)

I. Answer the following questions.

1. What happened in the film so far?
2. What do you think is going to happen next?

II. Match the words with their definitions.

errand, bachelor, bargain, bereave, curse, dismemberment, electrocute, eternity, lustrous, omnipotent, poison, quadruplet, sculpture, swear, tyre, versatile

1. one of 4 babies at a birth
2. kill by means of an electrical current
3. die after drinking a substance causing injury or death
4. having infinite power
5. infinity, time without end
6. word, phrase or sentence calling for punishment, cause of misfortune or ruin
7. say solemnly, with confidence that something is true
8. rob or dispose of e.g. family
9. having glory, distinction
10. interested in and clever at many different things
11. short journey to get something e.g. goods from a shop
12. band of solid or inflated rubber on the rim of a wheel
13. unmarried man
14. act of cutting or tearing the limbs (legs or arms)
15. something sold, offered or bought at reduced price
16. a representation in stone, wood, metal made by carving or modelling

III. Watch the film and decide whether the sentences are *True* or *False*.

1. Phil tries to kill himself 2 times.
2. Rita thinks Phil's situation is not a curse.
3. Rita doesn't fall asleep before 6 a.m.
4. The boy who falls off the tree doesn't thank Phil for saving his life.
5. The man who chokes on food needs sharper teeth.
6. Phil is sold for over 300\$ at a bachelors auction.
7. Phil doesn't buy all kinds of insurance Ned offers him.
8. Phil could sculpture Rita with his eyes closed.
9. Phil asks Rita to leave the town as soon as possible.

IV. Circle the correct answer(s).

1. Phil tried to commit suicide by:
 - a) taking poison.
 - b) jumping off a cliff into the ocean.
 - c) electrocution.
 - d) jumping out of the window.
2. Phil:
 - a) saved the boy who fell from the window.
 - b) saved the man who choked on food.
 - c) helped elderly woman with a flat tyre.
 - d) took an old women to a hospital.
 - e) persuaded a young man who was having second thoughts about getting married.

V. Answer the following questions.

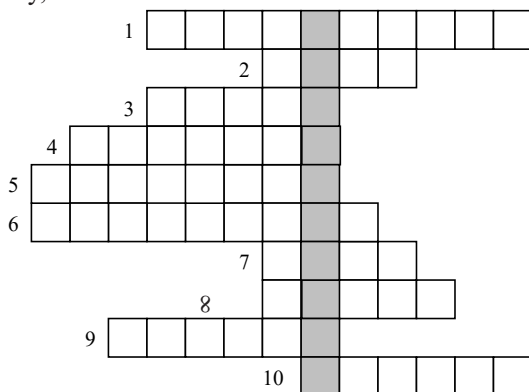
1. Describe Phil and Rita's personalities. In what ways are they different?
2. What did you like about Phil and Rita? What didn't you like about them?
3. What does Phil Connors change in his behaviour when he becomes trapped in the time loop and relives the same day again and again? Name at least 5 changes.

VI. Who said the following words? Write: Ned, Phil, Rita or Gus. Try to recall the situations in which the words were said⁶.

1. "I'm a god!"⁷
2. "Am I right or am I right or am I right?"
3. "Well what if there is no tomorrow? There wasn't one today!"
4. "Why would anybody steal a groundhog?"
5. "Hey, Phil, if we wanted to hit mailboxes we can let Ralph drive!"
6. "I always drink to world peace."
7. "I'm a celebrity in emergency."
8. "You should get your head examined?"
9. "Now don't you tell me you don't remember me because I sure as heckfire remember you!"

VII. Solve the crosswod.⁸

1. having infinite power
2. sudden, violent rush of wind
3. a stupid person
4. a box with a narrow slot into which letters are placed to by people for sending
5. sweetened dough cooked in deep fat, in the shape of a ring or a ball
6. a famous person, e.g. an actor, a singer.
7. not real, false
8. say solemnly, with confidence that something is true
9. die after drinking a substance causing injury or death
10. a short journey to collect or deliver something e.g. goods from a shop
11. infinity, time without end

⁶ Ćwiczenie dodatkowe obejmujące informacje pojawiające się w całym filmie.

⁷ Wszystkie cytaty w tym ćwiczeniu pochodzą z filmu *Groundhog Day*.

⁸ Ćwiczenie dodatkowe zawierające słownictwo pojawiające się w całym filmie.

Bibliografia

- Albiladi, W.S., Abdeen, F.H., Lincoln, F. (2018). *Learning English through Movies: Adult English, Language Learners' Perceptions*. „Theory and Practice in Language Studies”, 8(12), 1567–1574. DOI: 10.17507/tp1s.0812.01.
- Amalia, E.R., Kusriani, N.R., Ramadhani, P. (2019). *Using Films to Teach Listening Comprehension*. „Indonesian Journal of English Education”, 6(2), 119–132. DOI: 10.15408/ijee.v6i2.14531. [https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_(film)) [dostęp: 10 lipca 2021]. [https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_\(film\)#/media/File:Groundhog_Day_\(movie_poster\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Groundhog_Day_(film)#/media/File:Groundhog_Day_(movie_poster).jpg) [dostęp: 10 lipca 2021].
- Safranji, J. (2015). *Advancing Listening Comprehension Through Movies*. „Procedia – Social and Behavioral Sciences”, 191, 169–173. DOI: 10.1016/j.sbspro.2015.04.513.

Klucz do ćwiczeń

LESSON 1

Ex. II

1. moron, 2. precipitation, 3. chitchat, 4. opportunity, 5. blizzard, 6. crap, 7. celebrity, 8. moisture, 9. altitude

Informal words: moron, chitchat, crap

Ex. III

Words with BE spelling: favourable, vapour; AE spellings: favorable, vapor.

W odmianie brytyjskiej występuje podwójne ‘l’ w słowach takich jak: jewellery, marvellous, w odmianie amerykańskiej występuje pojedyncze ‘l’, na przykład:

jewellery / jewelery

marvellous / marvelous

W odmianie brytyjskiej w rzeczownikach takich jak labour występuje końcówka -our, w odmianie amerykańskiej -or, na przykład:

labour / labor

colour / color

honour / honor

flavour / flavor

neighbour / neighbor

armour / armor

Rzeczowniki kończące się na -re w odmianie brytyjskiej, w odmianie amerykańskiej mają końcówkę -er, na przykład:

centre / center

theatre / theater

fibre / fiber

Część czasowników zakończona na -ise w odmianie brytyjskiej, ma końcówkę -ize w odmianie amerykańskiej, na przykład:

organise / organize

realise / realize

Ex. IV

3, 2, 1, 4, 5

Ex. V

1. F (In fact, he didn't know her), 2. T, 3. T, 4. F (She wants to have children), 5. T, 6. F (2 teenagers throw snowballs at Rita and Phil), 7. F (They dance in the open, just 2 of them), 8. T

Ex. VI

1. Phil Connors and Rita.
2. He's a weatherman and he hates his job especially the Groundhog Day.
3. Because of a legend which tells that a groundhog can forecast the weather, i.e. it can tell how long the winter will last.
4. He's an insurance agent.
5. No, they don't. He's sarcastic and doesn't care about other people.
6. He wakes up every day, and every day is the same day – Groundhog Day.

Ex. VIII

1. swerve, 2. lung, 3. prom, 4. gust, 5. bark, 6. quarters, 7. doughnut, 8. diaper, 9. assassin, 10. fake, 11. spoil, 12. pitiful

AE diaper, BE nappy

Inne przykładowe pary wyrazów:

AE / BE

subway / underground

apartment / flat

cookie / biscuit (z wyjątkiem ciasteczek internetowych – cookies)

sidewalk / pavement

French fries / chips

subway / underground

motor / engine

restroom / toilet

elevator / lift

gas / petrol

vacation / holiday

movie / cinema

Ex. IX

1. swerved, 2. lung, 3. gusts, 4. bark, 5. spoil, 6. diaper, 7. quarters, 8. fake, 9. doughnuts

LESSON 2

Ex. II

1. quadruplet, 2. electrocute, 3. poison, 4. omnipotent, 5. eternity, 6. curse, 7. swear
8. bereave, 9. lustrous, 10. versatile, 11. errand, 12. tyre, 13. bachelor, 14. dismemberment, 15. bargain, 16. sculpture

Ex. III

1. F, 2. T, 3. F, 4. T, 5. F, 6. T, 7. F, 8. T, 9. F

Ex. IV

1. a, c, d, 2. b, c

Ex. V

1. Rita – enthusiastic about her work, optimistic, kind to other people, caring, gentle, reliable, full of new ideas
Phil – hates his job, especially Groundhog Day, doesn't respect his co-workers, looks down on them, thinks he's the best, sarcastic, ignorant of other people's needs, malicious, self-confident
2. (open question)
3. (suggested answers) He changes his attitude to Ned. He gives an old man change. He isn't sarcastic when he speaks to Rita. He offers Rita a drink. He changes his report from Punxutawney.

Ex. VI

1. Phil, 2. Ned, 3. Phil, 4. Rita, 5. Gus, 6. Rita, 7. Phil, 8. Rita, 9. Ned

Ex. VII

1. omnipotent, 2. gust, 3. moron, 4. mailbox, 5. doughnut, 6. celebrity, 7. fake, 8. swear, 9. poison, 10. errand, 11. eternity